

عارف باوهجانى سكرتيرى پارتى سەربەستى كوردستان

له يەكەمىن رۆژى راگەياندى دەولەتى كوردىيەوه زياتر له ۲۰ ولات پشتيوانيمان دەكات و نيمترافمان پى دەكات

جىبابوونەهوى كوردستان و دامەزراندنى دەولەتتىكى سەربەخۆ بۆ خەلكى كوردستان و رزگاربوون له پله دووى و سەرگەردانى و دووبارەنەبوونەهوى ئەنفال و كىمىباران ئاوات و ئامانجى زۆرىيە هەر زۆرى خەلكى كوردستانە. چەندىن سالا ئە ئەنجامى نەبوونى دەولەتتىكى سەربەخۆ ئە كوردستاندا خەلكەكى بە هەزار و يەك شىواز ئەلايەن ولاتانى ناوچەكەوه دەچەوسىندىرتەووو هەرزۆرگە و هيوواكائىيان دەخريتە ژىرگەهوه، ئەلايەكى تىرشەوه نادىبارى چارەنووسى خەلكەكى و رۆشن ئەبوونىيان ئە بەيانىيى خۇيان بىزارى و دلەراوكتىيەكى زۆرى ئەگۆرەپانى كوردستاندا دروست كروووو خەلكىش بە چەندىن شىواز ئەمەيان دەربىروه، بۆ زياتر ئاشنا بوون بە رىگرى كۆسپەكانى و رىگايەكى كارساز، تەوهرىكمان كرووتەوه بۆ ئەم جارەيان بەرپىز كاك عارف باوهجانى سكرتيرى پارتى سەربەستى كوردستان وهلامى پرسىيارەكانى داينەوه.

پ/ وهزىيەتى سىياسى عىراق چۆن هەندەسەنگىنى دواى ئەمانى رزگىي بەعس؟

وهلام : بە بۆچوونى من وهزىيەتى سىياسى ئىراق لەپاش رىژىمى دىكتاتۆرى پىشوووى بەعسى ئىراق،بەپچەوانەوه كه دەبوو بەرهو ئاسايش و ئارامى بىروايە بەرهو شپىزەبى و بىدەسلاتى دەروا، هۆكارە سەرهەكىيەكەشى ئاستى رۆشنىبرى ئىراقىيەكانە واتە عەرەبى سونى وعەرەبى شىعە كه ولاتانى دراوسىيان بە ئارەزوى خۇيان بە گژى يەكتريان بەكار دىنن، بۆ ئەوهى ئاسايش له ئىراق پىدا نەبىت،چون ئەگەر مەسلەلى دىموكراتى و ئاسايش له ئىراق دابمەرزىت ئەوا پرۆسەكه روو دەكاتە ئىران و سورىا. بىچگه له پۆستانەى كه كوردەكان بە ئەستۆيان گرتووو بەباشى كارەكانى خۇيان بەرپۆه

دەبن، هېچ پۆست و وهزارەتتىكى ئىتراقى نەيتوانىوه بەباشى كارەكانى خۆى بەجى بگەينى، ئەوه وتى زۆر له چاودىرئان سىياسى جىهانىشه كەشايەت حالن، ئىستا بۆ نمونە بەرپىز مام جەلال وهك سەرۆك كۆمارى ئىتراق سەردانى ولاتى چىن وچەندىن ولاتى دىكى جىهانى دەكات بۆ لابردنى قەرزى ئەو ولاتانە له سەر ئىراق، يا بەرپىز كاك هۆشيار زىبارى بەردەوام لەهەولى پاراستنى ئاسايشى ئىراقوه سەردانى ولاتانى دراوسى و جىهان دەكات، ئەمەش نىشانەى هەست بە بەرپرسىارىەتى كردنى كوردە بۆ دۆزىنەهوى رىگا چارە بۆ كۆسپەكان لەمىزوى ئىتراقىشدا وهك بەلگەيەكى مېژوووى دەمىنئىتەوه، بەلام كام لە بەرپرسانى عەرەب زمانى ئىتراقى ئەوهندە دلسۆزى لەكارەكانى خۇيان بۆ ئىتراقى ئىستا دەكەن؟ ئەوهته شىعە و سونىەكان مەزارگە ئايىنەكانى خۇيان دەتەقتىنەوه، زالگە بۆ يەكتر دادەنن و يەكتر قەتل و عام دەكەن،ئەوهته جىشى مەهدى

ولاتدايه كه دۆستايەتيمان بگەن، بۆ وهگەر خستتى سەرمایەى خۇيان و له بەرژەوهندى ئابورى هەردوو لايەن.

پ/ ئەگەر ئەو دەولەتە دابمەزۆى بە برواي تۆ دەبىت ئەسەرگام بنەما پايەكانى خۆى گىر بكات ؟
وهلام : من پىم وايە دەولەتى كوردى دەبىت له بنەمايەكى دىموكراتى و پەرلەمان و بە بەشدارى فرە حىزبى وهەلبىژىراوى نۆيتەرى خەلك له لايەن خەلكەوه دامەرزىت،حكومەتگى بىت كه نۆينەرايەتى هەموو چىن و تۆيژىكى كورد بكات و مافەكانى مرۆقى تىدا پارىزراو بىت، حكومەتتىكى نمونەبى بىت له رۆژەهلاتى ناوهراست، چۆن ئىمە سەدان سالا خەبات بۆ سەربەخۆى و سەربەستى دەكەين، بەلام ئەگەر بناخەى يەكەم دەولەتمان لەسەر بنەمايەكى گەندەلى و نا دىموكراتى دامەرزىت ئەوا بە جىهان دەسلەمىتتىن كه نەتەوهيەك نىن موستەهقى سەربەخۆى بىن،

پ/ داگىرگەرانى كوردستان بەتايبەتى ئىران و توركيا زۆر جارەهشە دەكەن و رىگرن ئەبەردەم سەربەخۆ بوونى كوردستان، بەبرىواى تۆ ئەمانە ئەم كاتەدا كه خۇيان رووبەروون ئەگەن چەندىن كىشەى ناوخۆى ودهردەكى، تا چەند دەتوانن دەورسان هەبىت لەرىگرەكان ؟
وهلام : داگىرگەران هەمىشه رىگر بوون لەسەر هەر چەشنە داواكارىيەكى نەتەوهىي كورد، له ئىران كورد خەباتى بۆ خودموختارى دەكرد، كه داواكارىيەكى زۆر بچووك بوو له ئاست نەتەوهيەكى ۱۲ مليونى كه ئەوان دەستيان بەسەر خاك و سامانىيان گرتوووه، بەلام ئەوان بەكوشت وكوشتارو مالۆيزانى وهلامى گەلى كورديان دەدايهوه، بەداخەوه كەسايەتى وەك دوكتۆر قاسملو و شەرف كەندى و دەيان كەسايەتى هەلگەوتوى دىكەن لئ شەهيد كرىن، يا ولاتىكى وەك توركيا كه ئىستا بە ناوى دلسۆزى بەكردەوهو تواناى خۇيان توانيان بەسەربەخۆى خۇيان بگەن و خۇيان له ترس و دلەراوكى نەجات دەبن،

بەو پەرى خۆشحالىيەوه له باشورى كوردستان كەسانى دىپلومات و شىاوو هەلگەوتوومان هەيه، كه ئەك دەتوانن حكومەتى كوردى بەرپۆههبن، بگرە تواناى وهلام : داگىرگەران هەمىشه رىگر بوون لەسەر هەر چەشنە داواكارىيەكى نەتەوهىي كورد، له ئىران كورد خەباتى بۆ خودموختارى دەكرد، كه داواكارىيەكى زۆر بچووك بوو له ئاست نەتەوهيەكى ۱۲ مليونى كه ئەوان دەستيان بەسەر خاك و سامانىيان گرتوووه، بەلام ئەوان بەكوشت وكوشتارو مالۆيزانى وهلامى گەلى كورديان دەدايهوه، بەداخەوه كەسايەتى وەك دوكتۆر قاسملو و شەرف كەندى و دەيان كەسايەتى هەلگەوتوى دىكەن لئ شەهيد كرىن، يا ولاتىكى وەك توركيا كه ئىستا بە ناوى دلسۆزى بەكردەوهو تواناى خۇيان توانيان بەسەربەخۆى خۇيان بگەن و خۇيان له ترس و دلەراوكى نەجات دەبن،

باشورى كوردستان زۆر هەلى هەلگەوتوى بۆ سەربەخۆى له دەست داوه، ئەگەر ئەم هەلەش له دەست بەدين و حكومەتى ئىراق خۆى بگرتتەوه، ئەوا هەرگىز كورد سەربەخۆى بە چاوا نايىنئت

بچووكترىن مافى رهوايان نانىت، كهوابت ئىمەى كورد نابت لهسەر قسە و هەرەشەى ئەوان باس له سەربەخۆى نەكەين، ئەوان بە خودموختارى و فیدرايش هەر نارازىن، پاشان ئەوه ئىزانە بۆ خۆى له ژىر فشارىكى تووندى نۆو نەتەوهىي و ناوخۆىدايه، دلنىاش بن له پاش ئەمانى من نازانم بۆ ئىمكاني دروست بوونى دەولەتى كوردىمان نىيە، ئىمە خۇمان تواناى بۆ ناخەينە گەرو بىانووومان ئەوهيە يا خۇمان بەوه سەر قال كرووه كه گوايا پشتيوانى جىهانىمان لەگەل نىبىە، من پىم وايە له يەكەمىن رۆژى راگەياندى دەولەتى كوردىيەوه زياتر له ۲۰ ولات پشتيوانيمان دەكات و نيمترافمان پى دەكات،بەلام با ئىمە وا حساب بكەين كه كەشيش پشتيوانمان نايبت، باچەند سال دەولەتى كوردىمان هەبىت و پشتيوانىشمان نەبن، دواى ماوهيەك خۆراكرى و جىدى بوونى خۇمان وا لەولاتان دەكات كه بۆ خۇيان مەجبور دەبن لىت نزيك ببهوه، گەلى كورد خاوهنى ئابورى و سەرمایەيەكى زۆرباشەو له بەرژەوهندى زۆر

ئەندام وهگرىت،سىستەمى حكومەتیشيان له نىوان حكومەتى عىلمانى و دىموكراتىشدا گىرى كرووه، جا ئىمەى كورد دەبىت چاوهربنى چى لەوان بكەين؟ حتا ئوپوزوسىۆنى حكومەته داگىرگەرەكانى كوردستانىش موخالفى جىابوونەهوى كوردن، كهوابت دەبىت خۇمان ئامادە بكەين ئەو پرۆسە زەروره چىدەكه دوا نەخەين،

پ/ ئەگەر ئەم بەدبىلە (واتە سەربەخۆى) بووه واقع ئەمەرىكا چۆن مامەئەى ئەگەلدا دەكات ؟

وهلام : دروست بوونى دەولەتى كوردى لەسەر بناغەى داخواى خەلكە، بۆ نمونە لەباشورى كوردستان ۹۵٪خەلك لەكاتى رىفراندۆمدا دەنگيان بە سەربەخۆىي كوردستاندا، ئەگەر وهدەست هىنانى دەولەتى كوردى لەسەرخواىزىارى خەلكەكى بىت، پىم وانىيە ئەمريكا دژايەتى بكات، راستە ئەمريكا ئىستا دەلى دژى دەولەتى كوردىيە، لەبەر چەندىن هۆكارى سەرەكى ،يەك بوونى هاوپەيمانىكى له ناتۆ، بەرژۆهەندى ئەمريكا له كەنداوى عەرەب و ۲۲ دەولەتى عەرەبى، بەلام ئەگەر سەربەخۆىي كوردستان بوو بەراستىيەك، ئەو كات بەرژۆهەندى ئەمريكاش لەوهدايه لىن نزيك بىتەوه و پشتگىرى لىيكات. شاراوە نىيە كه بوونى دەولەتى كوردى لەرۆژەهلاتى كوردستان باشتىرن دەولەتى دۆست ئەمريكا دەبىت، لەو باوهردا نىم كه ئەگەر دەولەتى كوردى دروست بىت ئەمريكا تىكى بدات، بەلام پىش دروست بوونەكى راستە كه ئەوانىش دەلئىن گوايا موخالفى دابەش بوونى ئىراقن، دووپاتى دكەمەوه با ئىمەى كورد بەجىدى كارى لەسەر بكەين دەتوانن زۆر پشتيوانى نىو نەتەوهىي و بازىرگانى بۆ بكەين بە دۆست و پشتيوان، با هەر لەئىستاوه ترسى زۆر بۆخۇمان دروست نەكەين، ئىمە داواى دەولەتى سەربەخۇشمان نەكردەوه، بەسەدان هەزاران كەسمان شەهيد بووه و دەيان جار شەرى نەخوازراويان تووش كرودىن، با لەكاتى دروست بوونى دەولەتى كوردىش چاوهربنى ئەو شەره نەخوازراوه بكەين. چون ترس و دلەراوكى سال بە سال له بى دەولەتى دوامان دەخات.

پ/ ئەسەر خەلكى كوردستان پىويستە و چى بكەن بۆنەهوى لەپله دووى و سەرگەردانى رزگاربان بىت ؟

وهلام : زۆر پىويستە كهخەلكى كوردستان خۇيان ئامادە بكەن بۆ سەربەخۆىي، بىرۆكەى سەربەخۆىي خواىى له نۆو خەلكدا رىشە باش داكوتىت، بۆ ئەوه خەلكى كوردستان وا ئامادە بكرىت كه بەو پەرى شانازىيەوه بلىت من خەلكى كوردستانم ئەك خەلكى ئىراقم، هەرورها پىويستە كوردستانى بوون له نۆو پەروهردەو قوتابخانەو باخچەى منلان و شوين كارو كاسى و ژيانى رۆژانەى خەلك بە هبىز بكرىت، پىويستە مېدىاي كوردى و پارتە كوردىيەكان زياتر كارلەسەر ئەوه بكەن، كهخەلكى كوردستان ئامادەى و باوهرى تەواو له خۇياندا بىيىن، كادىرو پسپۆزانى كوردستانى چ له دەروهه و چ له ناوخۆى كوردستان زياتر ئامادە بكرىن، بىان نىرىن بۆ دىتنى خولى پىويستى دىپلوماتى، پىويستى هەر له ئىستاوه كاپىتانى فرۆكەوانى و كەسانى پەرفىشيوئالى بوارەكانى تەكنىكى و دىپلوماتى باش ئامادە

بكرىت، سنوورهكانى كوردستان باش قايم بكرىت، هىزىكى پوختەو پۆشتهى كوردستانى ئامادە بكرىت، پىوهندى گەرم و رۆخىكى پتەوى نەتەوهىي له نۆو پارتە كوردستانىەكان دروست بكرىت.

پ/ پەرتەوازمىي حىزبە كوردستانىەكان ئەبەشەكانى كوردستاندا تاجەند كارىگەرى لەسەر دواخستنى دامەزراندنى دەولەتتىكى سەربەخۆى كوردستانىي هەيه ؟

وهلام : شاراوە نىيە كهپەرتەوازهى پارتەكوردستانىەكانىش هۆكارىكى سەرەكى بووه بۆ گەشه ئەسەندنى سەربەخۆ خواىى له كوردستاندا، له باشورى كوردستان وا ماوهى ۱۶ سالا نىمچە سەربەخۆىيەك له ناوچەكەدا هەيه، ئەگەر لەو ۱۶ سالەدا پەرتەوازهىي پارتەكان نەبوايه ئىستا كوردستان له قۇناغىكى دىكەدا دەبوو، جا ئىمە خۆشىيەو لەم ۴ سالەى ئاخىرى پاش نەمانى رىژىمى بەعس كه تەباىى له نىوان پارتەكان دروست بووه، كوردستان زۆر ئارامى و گەش بىنى بەخۆيهوه بىنەهوه، كوردستان له بوارى ئابورى نۆوتەتەوهىي و ئازادى و دىموكراتىدا زۆر پىشكەوتوه، بەو هىوايەم هەنگاوى باشتىر بنرىت بۆ نەهيشتنى ديارەداشارستانىەكان، كه بۆ نمونە مەسلەى كوشتنى ژنان له كوردستان بووتە ديارەديهكى تال و گلىيى و گازندەى رىخراوانى چاودىزى مافى مرۆف له جىهاندا، جا ئىمە تەماشای بەرهەمى يەكگرتووى بكەين و تەماشای چەندىن سالەى ناكۆكى و پەرتەوازهىي بكەين، بزائىن كاميان توانويىتى خەلكەكەمان رازى بكات و پلانى دوژمن پوچەل كاتەوه.

پ/ ئەم كاتەدا پىويستە پەلەكانى بىزافى رزگاربخواىى كوردستان چ هەنوسىتىكيان هەبىت بۆ رزگارى و سەربەخۆىى ؟

وهلام: هەر وهك له پرسىارى سەر وه باس كرد، كه زۆر پىويستە زياتر رگىي بە يەكگرتووى و تەباىى له نۆو خۇيان وخەلكا بدەن، مېداو راگەياندىيان وخەنه گەر بۆلاوكردنەهوى بىرۆكە و هزرى سەربەخۆ خواىى.

پ/ دىژرئىكىشانى وهزىيەتەكه بەم شىوازى ئىستا چەندە كارىگەرى دەبىت ئەسەر ئەو وهزىيەتە نا سەفامگىرىيەى كه له شارەكانى تى عىراق هەيه و گواستەهوى بۆ كوردستان؟
وهلام: كوردستان زۆر بە باشى ئارامى خۆى پاراستوو، هەرچەند كه دوژمان ونەپارانى كوردستان چەند جارىك تەقتنەويان له كوردستان پىك هىناوه، بەلام نەيان توانىوه مەبەستى گلاوى خۇيان وهك چاوترساندىنى خەلكى كورد بپىكزن، بە خۆشىيەوه ئاسايشەكانى كوردستان زۆر بە زىرەكانەو بە پشتيوانى خەلك كوردستان دەپارىزن، بەلام خۆزگە كوردستان ئەو هىزه پوختەو پۆشتهى خۆى بۆ بەغدا رهوانە نەكردايه، با ئەو هىزه لىهاتوووى كوردستان زياتر له ناوچەكانى ژىر دەسلەلاتى هەرىمى كوردستان بن، يا با لەشارى كەركوك بن بۆ پاراستنى ئاسايشى ئەو شارە كوردستانىە كه ئەك كۆلانەكانى بەغدا كه بە ئەمريكىش كۆنترۆل ناكرىن، بەلام بە راستى ئەگەر ئىمە هەر چاوهرىنى باش بوونى ئەم وهزەى ئىراق بكەين، خۇشمان بە بەشىك له ئىراق بزائىن ئەوا هىچمان بە هېچ نەكردوهو مەترسى ئەوهش هەيه كه كوردستانىش وهك شارەكانى ئىراقى لى بىت،

* زۆر سوپاس بۆ بەرپىز زۆر سوپاس بۆ ئىئوه،بەو هىوايه رۆژنامەكەن هەمىشه لەسەر پەروهردەكردنى خەلك بۆ رپىازى سەربەخۆىي چالاك بىت.